

Liberala förslag för modern forskning, innovation och life science

RAPPORT OM HUR LIBERALERNA I REGION STOCKHOLM VILL FRÄMJA UTVECKLINGEN OCH ATTRAHERA MORGONDAGENS TALANGER

Forskningen banar väg för morgondagens vård

Region Stockholm har ett starkt forskningsarv och det vill Liberalerna värna. All vård som ges ska vara grundad på vetenskap och beprövad erfarenhet. God forskning är centralt för att föra utvecklingen framåt. Dagens forskning blir morgondagens hälso- och sjukvård.

Region Stockholm har många framstående forskargrupper som använder ny avancerad teknik för att exempelvis snabbt identifiera och bekämpa akuta hot, något som inte minst blev tydligt under Corona-pandemin. Det är vi liberaler tacksamma för. Den viktiga resurs som forskning utgör får dock aldrig tas för given. Det är politikens ansvar att säkra en god forskningsbas och möjligheten att dra nytta av forskningsframsteg.

Den svenska hälso- och sjukvårdens medicinska resultat, vårdkvalitet och patientsäkerhet är redan idag världsledande inom flera områden. Sverige ingår i OECD:s fem-i-topp med störst forsknings- och utvecklingsandel av BNP, både sett till totala andelen av BNP och sett till företags- och högskolesektorn separat. Sverige ingår även bland de fem främsta inom OECD med högst andel forskare i relation till befolkningsstorlek – med andra ord har Sverige goda förutsättningar att vara en framstående forskningsnation.

Forskningspropositionen år 2020 är under beredning och det är mycket oroande att regeringen ännu inte gett tydliga signaler om den avser öka de statliga investeringarna i forskning. För att möta dagens utmaningar och fortsatt ge regionens befolkning vård i världsklass, ska forskningen värnas, processerna för att tillämpa ny kunskap behöver snabbas upp och likaså behövs tydliga processer för införandet av nya medicinsk-tekniska produkter utvecklas.

Det förebyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande forskningen behöver stärkas, för både fysisk och psykisk hälsa. Region Stockholm ska verka för en särskilt stark forskning inom den nära vården och inom de stora folksjukdomarna.

När vård flyttar ut från sjukhusen och alltmer vård sker i det egna hemmet är det nödvändigt att forskningen också flyttar med vården och omsorgen, med andra ord bedrivs där patienten befinner sig och behandlas. Patientnära (klinisk) forskning är en förutsättning för att förbättra vårdens kvalitet.

Patientjournalerna ska i framtiden innehålla strukturerade vård- och hälsodata, laboratorievärden som direkt förs in i relevanta kvalitetsregister. Det kommer bidra till ökad kunskap både för patienten och hälso- och sjukvården i realtid. Artificiell intelligens kan användas som ett stöd för behandlande läkare för att ställa diagnos, besluta om behandling och underlätta långtidsuppföljning i de alltmer preciserade behandlingarna (s.k. precisionsmedicin). Verktyg som används ska vara kvalitetssäkrade, ändamålsenliga och baserade på tillförlitliga data. När en patient kommer till en mottagning och samtliga data är inlagda i journalen behöver det komma automatiskt förslag på nationella och internationella register över pågående studier som är lämpliga för just den patienten att ingå i – det är så Liberalerna vill att data ska finnas tillgängligt, för alla och bidra till att rädda fler liv. Vidare är det viktigt att hälso- och vårddata görs tillgängliga för både vården och forskningen för att skapa kunskapsbaserade beslut.

För att ta tillvara och sprida ny medicinsk kunskap är det nödvändigt med forskande vårdverksamma. De kliniskt verksamma utvecklar framför allt behandlingsmetoder, men kan även arbeta med kvalitetsförbättringar. Exempelvis utgör den forskande vårdpersonalen en viktig och naturlig brygga mellan forskningen och det dagliga sjukvårdsarbetet. De bidrar till att nya medicinska rön kan omsättas i praktiken.

Under de senaste decennierna har andelen disputerade inom vården minskat och medelåldern hos Region Stockholms disputerade är hög. Det krävs stora satsningar framöver från universitet och Region Stockholm för att vårdens anställda ska vilja genomföra forskarutbildning parallellt med utbildning och kliniskt arbete. I en liberal värld måste löna sig att välja utbildning och att välja en forskarkarriär!

Liberalernas förslag

- Öka satsningarna på utbildning, forskning och innovation inom hela hälso- och sjukvården och snabba på implementeringen i vården. Vår ambition är att stockholmarna ska ha en vård i världsklass.
- Forskning, utveckling och utbildning ska ingå i sjukvårdens uppdrag och i de beställningar och uppföljningar som görs. Goda förutsättningar för grundforskning, men också klinisk forskning som en förutsättning för hög kvalitet i hälso- och sjukvården i Region Stockholm.
- Öka forskningen inom primärvården.
- Öka anslagen till patientnära forskningen vid fördelningen av forskningsanslag.
- Reformera arbetet med patientdata. Här behöver lagstiftningen ändras så att forskning kan bedrivas under kontrollerade premisser och patienternas integritet säkras.
- Identifiera regionens starka forskningsområden och dra nytta av konkurrensfördelarna internationellt för att attrahera världsledande forskare till regionen. Skapa goda förutsättningar för vårdens personal med forskande tjänster, genom hela yrkeslivet och möjliggör fler kombinationsanställningar, med både universitet och sjukvård som arbetsgivare.
- Finansiering av yngre forskare är extra viktig. Att välja en forskarkarriär måste vara ekonomiskt och karriärmässigt lönsamt på längre sikt. Otrygga anställningsvillkor samt dålig löneutveckling är några av orsakerna till att vårdanställda väljer bort att forska. Att ha disputerat ska leda till högre lön.
- Forskning ska vara ett tydligare inslag i grundutbildningen, exempelvis för läkare.
- Satsa på tvärvetenskaplighet. Det är viktigt att skapa utrymme för nya talanger inom flera yrkeskategorier för att lösa de utmaningar som hälso- och sjukvården står inför.

Life science som skapar välstånd och höjer livskvalitet

Stockholmsregionen har en lång tradition av framgångsrikt life science-arbete som bidragit till att skapa välstånd. I regionen finns världsledande forskning inom medicin, naturvetenskap och teknik. Vidare finns en unik forskartäthet, ett av världens modernaste universitetssjukhus för högspecialiserad vård, invånare med hög utbildningsnivå och stora kluster med life science-företag.

Life science är ett brett samlingsbegrepp för forskning med syfte att höja människans livskvalitet och välbefinnande. Begreppet inkluderar bio- och medicinteknik samt läkemedel, men också grannområden som miljö och hållbarhet. Modern medicin handlar om att se och förstå hela människan, därför blir life science centralt för att lindra och bota flera av våra allvarligaste sjukdomar.

Medicinska genombrott ska snabbt och säkert kunna omsättas för att ställa tidigare och säkrare diagnoser, förebygga och bota sjukdomar – med andra ord för att rädda fler liv! Liberalerna är angelägna om att life science sektorn bidrar till lösningar som medför mindre lidande, färre komplikationer och utveckla en mer personcentrerad vård för invånarna.

Det som utmärker en ledande life science-region är excellenta akademiska miljöer som arbetar i nära samverkan med högklassig hälso- och sjukvård, patienter samt näringsliv. Life science är ett område där regionen med sin organisation av sjukvård, utbildning/forskning och företagsstruktur har stora möjligheter att bedriva forskning i världsklass och göra stor skillnad för invånarna.

Genom att stärka arbetet med life science och medicinsk forskning stärks befolkningen få tillgång till nya behandlingsmetoder och Sveriges konkurrenskraft fortsätta öka. Det finns ett stort behov av att med hjälp av life science möta globala utmaningar, såsom den pågående Coronapandemin men även cancersjukdomar och andra livslånga inflammatoriska sjukdomar. Ju starkare life science desto snabbare går det att utveckla och tillverka nya testmetoder, läkemedel och vacciner.

För att klara den internationella konkurrensen har Region Stockholm antagit en life science-strategi med tydliga handlingsplaner. Liberaler i Region Stockholm har högre ambitioner och vill se en nationell samling kring frågan om att använda hälsodata på ett etiskt, säkert och strukturerat sätt för patienten men även för forskningen. För att lösa svåra medicinska utmaningar och hitta lösningar för att nå bästa möjliga behandlingsresultat för patienter är det avgörande med breda samarbeten.

Life science företagens möjligheter att investera i vårdens forskning och utveckling ska uppmuntras och stärkas efter utarbetande av ett etiskt tydligt regelverk.

Hälso- och sjukvården ska kontinuerligt utvecklas för att kunna erbjuda bästa möjliga vård, behandling och omsorg som är evidensbaserad, säker, personcentrerad och bedrivs på jämlika villkor utifrån den mångfald av patienter som vården möter.

Liberalernas förslag

- Fortsätt utbyggnaden av ett starkt eko-system inom life science, verka för att nystartade företag kan stanna och växa i Stockholmsregionen.
- Säkra kompetensförsörjningen - nya kompetenser inom områden som samhällsvetenskap, teknik och övrig naturvetenskap - vid sidan av medicin - är kritiska kompetenser för att möta framtidens hälsoutmaningar
- Forskningsfinansieringen nationellt behöver reformeras och anpassas till att bli patientfokuserad och inte vårdstrukturorienterad.
- Öka samarbetet tvärprofessionellt mellan universitetens olika kompetenser, näringsliv, hälso- och sjukvård och omsorg. Fler perspektiv ger ökad kvalitet/relevans i forskningen och utbildningen.
- Hälso- och sjukvården och läkemedelsindustrin har strikta krav för hur man ska hantera hälsodata. Det finns stor potential i att nyttja den data som samlas in för att åstadkomma påtagliga hälsovinster. För att detta ska ske på ett sätt som värnar datasäkerhet och integritet krävs det att lagstiftningen ständigt anpassas för att hänga med i alla de tekniska landvinningar som sker. Sveriges lagstiftning behöver moderniseras till samma nivå som Finlands.
- Fortsätt att utveckla arbetet kring centrum för hälsodata. De nya förutsättningarna att använda anonymiserade, strukturerade hälsodata ska leda till en mer individanpassad prevention och behandling med förbättrad hälsa.

Fortsätt främja innovation!

Liberalerna vill ställa om och modernisera vården. I Region Stockholm har Liberalerna länge varit pådrivande i arbetet med att främja innovation och att möjliggöra innovation för regionens anställda, men även invånardriven innovation. Det har resulterat i att det idag finns en välintegrerad innovationsorganisation, med bland annat en innovationsfond som möjliggör att regionens anställda enkelt ska kunna söka stöd för att arbeta med goda innovationer för att skapa nytta och utveckling. Men det räcker inte tycker vi!

Den demografiska utvecklingen och utmaningarna med kompetensförsörjning kräver nytänkande. Vårdens fokus behöver flyttas från sjukhusvård till mer patientnära vård, med bättre samordning mellan primärvård och specialiserad sjukhusvård, främst för personer med kroniska tillstånd eller mångsjuklighet.

Förutom en förskjutning mot nära vård tillkommer initiativ att ställa om vården från behandling i sena sjukdomsskeden till mer preventiva insatser. Genom att arbeta förebyggande och behandla kroniska sjukdomar samt mer hälsofrämjande skapas en långsiktigt hållbar sjukvård.

De ökade kraven kan endast mötas genom att vården ökar innovationstakten och kan ställa om till ett smartare och mer effektivt. En huvudfråga i liberal sjukvårdspolitik är att ge alla professioner bättre förutsättningar genom att få bort tidstjuvarna i vardagen. Tidigare

undersökningar visar att bara 18 procent av en sjukhusläkares arbetstid används för patientarbete. Det är en orimligt låg siffra! Läkare och sjuksköterskor ska kunna ägna huvuddelen av sin arbetstid åt vård och omsorg, och därmed ägna mindre tid åt administration. Obegripligt mycket tid läggs idag på journalsystem, intygsskrivande, dokumentation, signeringar, vårdplatsjakt, avvikelserapportering, provbeställning och tidsbokning.

Liberalernas förslag

- Fortsätt skapa goda förutsättningar för innovationsarbete, med ett starkt innovationsstödsystem i alla regionens verksamheter.
- Fortsätt att underlätta för samarbeten och kompetensutbyten mellan Region Stockholm, näringsliv, invånare och akademi.
- Stödja innovationsarbetet tidigt i processen med kunskap om hur framgångsrika projekt ska kunna skalas upp och spridas till fler områden.
- Sprida och införa innovationer bättre och snabbare, från projekt som når ett fåtal till att användas på andra ställen inom regionens verksamheter.
- Satsa mer på innovation och utveckling för att modernisera och effektivisera regionens tjänster och gör Region Stockholm till en attraktiv arbetsgivare.
- Minska onödig administration och möjliggöra mer tid för vård och omsorg för de anställda.